

OTÁZKY A ODPOVEDE K POSUDZOVACIEMU PROCESU

na základe smernice č. 46/2023 o edukačných publikáciách MŠVVaŠ SR s účinnosťou od 20. 12. 2023

1. Čo znamená pojem “didaktická správnosť” v smernici č. 46/2023 o edukačných publikáciách?

Odpoveď: Pojem didaktická správnosť je viazaný na kritériá na hodnotenie edukačných publikácií (konkrétne didaktické kritériá) podľa konkrétneho štátneho vzdelávacieho programu v súlade s ktorým má byť edukačná publikácia alebo sada edukačných publikácií posúdená.

2. Môže byť edukačná publikácia predložená ako súčasť viacerých sád, t. j. môže mať viac doložiek?

Odpoveď: Smernica č. 46/2023 o edukačných publikáciách neupravuje počet doložiek, ktoré môžu byť edukačnej publikácii udelené.

3. Budú edukačným publikáciám, ktorým končí platnosť doložky, doložky automaticky predlžované?

Odpoveď: Pre edukačné publikácie, ktorým končí platnosť doložky, a v ktorých nedošlo k zmene obsahu, môže predkladateľ požiadať o vydanie doložky podľa pôvodného štátneho vzdelávacieho programu. K žiadosti prikladá dve vyhotovenia edukačnej publikácie s doložkou a čestné vyhlásenie o zhode jej obsahu. Na základe posúdenia zhody obsahu edukačnej publikácie s obsahom pôvodnej edukačnej publikácie s vydanou doložkou ministerstvo vydá alebo nevydá doložku. (podľa čl. 10 ods. 3 – 6 smernice č. 46/2023 o edukačných publikáciách).

4. Budú si školy kupovať celé sady edukačných publikácií?

Odpoveď: Školy si môžu nakupovať sady edukačných publikácií alebo jednotlivé edukačné publikácie, časti rôznych sád edukačných publikácií podľa svojich potrieb.

5. Musia byť všetky časti sady edukačných publikácií od rovnakých autorov?

Odpoveď: Nie, sada edukačných publikácií môže mať rôznych autorov. Autorský kolektív sady edukačných publikácií je možné rozšíriť, aktualizovať.

6. Musí byť súčasťou koncepčného zámeru sady edukačných publikácií aj meno autora/autorov?

Odpoveď: Áno, súčasťou koncepčného zámeru musí byť minimálne meno autora edukačnej publikácie predkladanej na posúdenie, nakoľko ide o identifikačné údaje. Tieto údaje ale nevplyvajú na vydanie doložky edukačnej publikácii a je v budúcnosti možné ich aktualizovať.

7. V akom termíne je potrebné predložiť na posúdenie všetky časti sady edukačných publikácií podľa koncepčného zámeru sady?

Odpoveď: Smernica č. 46/2023 o edukačných publikáciách neurčuje konkrétnu lehotu, v ktorej je potrebné predložiť kompletnú sadu edukačných publikácií, usmerňuje len to, že je sadu možné predložiť naraz alebo postupne.

8. Ako postupovať pri predkladaní jednotlivých častí sady edukačných publikácií, keďže je koncepčný zámer záväzný na dlhšie časové obdobie?

Odpoveď: Pri predložení sady edukačných publikácií je možné predložiť len časť sady edukačných publikácií s koncepčným zámerom sady edukačných publikácií a ostatné časti sady doplniť dodatočne.

9. Aké zmeny a v akom rozsahu možno vykonať v koncepčnom zámere sady edukačných publikácií tak, aby nemusel byť znovu predložený?

Odpoveď: Zmeny v koncepčnom zámere je možné realizovať len v častiach, ktoré sa neviažu na napĺňanie vzdelávacích štandardov príslušného štátneho vzdelávacieho programu konkrétnej edukačnej publikácie. Zároveň nie je možné realizovať zmeny v koncepčnom zámere sady edukačných publikácií v častiach, ktoré sa týkajú čo len jednej edukačnej publikácie zo sady edukačných publikácií s už vydanou doložkou. Ak sa zmeny v koncepčnom zámere dotýkajú koncepcie obsahu v edukačnej publikácii s už vydanou doložkou, sadu edukačných publikácií s koncepčným zámerom sady edukačných publikácií je potrebné nanovo predložiť na posúdenie spolu so žiadosťou o vydanie doložky podľa čl. 3 smernice č. 46/2023 o edukačných publikáciách.

10. Do akej miery je možná flexibilita vydavateľov vo vzťahu k zmene ŠVP?

Odpoveď: Pri zmene štátneho vzdelávacieho programu, ktorá ovplyvňuje obsah vyučovacieho predmetu, vzdelávacej oblasti, prierezovej témy, prierezovej gramotnosti alebo príslušnej skupiny odborov vzdelávania môže predkladateľ požiadať o vydanie doložky na základe zmeny v štátnom vzdelávacom programe odo dňa schválenia zmeny v štátnom vzdelávacom programe. Ak je touto zmenou zníženie obsahu štátneho vzdelávacieho programu, edukačná publikácia sa neposudzuje. (Podľa čl. 10 ods. 1, 2 a 8 smernice)

11. Kritériá na hodnotenie edukačných publikácií uvádzajú potrebu 100 % súladu edukačnej publikácie do ŠVP v prípade všeobecne vzdelávacích vyučovacích predmetov. Čo v prípade ak edukačná publikácia obsahuje časti nad rámec ŠVP?

Odpoveď: Časti edukačnej publikácie nad rámec ŠVP je odporúčané graficky odlíšiť. Ak ide o posúdenie edukačnej publikácie podľa ŠVP ZV z 2023, je potrebné v zmysle smernice č. 46/2023 aplikovať príslušné kritériá na hodnotenie edukačných publikácií v súlade so ŠVP ZV z 2023, ktoré určujú grafické označenie obsahov nad rámec ŠVP.

12. Je potrebné oznámiť faktografické zmeny, napr. zmena hlavného mesta, zmena názvu štátu alebo názvu inštitúcie, aktualizácia údajov v tabuľke, úprava zdroja informácií potrebných k riešeniu úlohy, štatistické údaje a pod. v učebnici? Ak áno, akým spôsobom? Je potrebné pri tejto zmene nanovo žiadať o doložku?

Odpoveď: Pri zmene obsahu edukačnej publikácie s vydanou doložkou je potrebné nanovo žiadať o vydanie doložky edukačnej publikácii podľa čl. 3 smernice č. 46/2023 o edukačných publikáciách. Odporúčame zároveň predložiť ako súčasť žiadosti o posúdenie dokument, v ktorom bude explicitne uvedené, ktoré informácie boli zmenené, upravené alebo aktualizované.

13. Je potrebné oznámiť koncepčné zmeny v učebnici, napr. výmena príkladov z matematiky, obmena výkladového textu, formulácie úloh? Je potrebné nanovo žiadať o doložku?

Odpoveď: Pri zmene obsahu edukačnej publikácie s vydanou doložkou je potrebné nanovo požiadať o vydanie doložky edukačnej publikácii podľa čl. 3 smernice č. 46/2023 o edukačných publikáciách. Odporúčame zároveň predložiť ako súčasť žiadosti o posúdenie dokument, v ktorom bude explicitne uvedené, ktoré informácie boli zmenené, upravené alebo aktualizované.

14. Majú byť sady edukačných publikácií graficky zjednotené alebo označené, aby bolo zrejmé, že sú súčasťou jednej sady edukačných publikácií?

Odpoveď: Grafické spracovanie, zjednotenie či označenie edukačných publikácií je v kompetencii vydavateľstva, smernica č. 46/2023 o edukačných publikáciách ani kritériá na hodnotenie edukačných publikácií nešpecifikujú tieto nároky na edukačnú publikáciu.

15. Je možné na posúdenie predložiť aj online verzie edukačných publikácií? Je to možné realizovať napr. tak, že na určitý čas (napr. pol roka alebo rok) sa umožní posudzovateľom, recenzentom prístup k online verzii?

Odpoveď: Ak je možné online verziu edukačnej publikácie predložiť na posúdenie na digitálnom pamäťovom médiu bez obmedzenia funkčnosti, je možné predložiť aj online verziu edukačných publikácií. Ak je prístup možný len na obmedzené časové obdobie, nie je možné predložiť na posúdenie online verziu edukačnej publikácie.

16. Je možné na posúdenie predložiť učebnice, ktoré boli v súlade s pôvodným ŠVP aj podľa ŠVP ZV z 2023?

Odpoveď: Áno, je možné predložiť učebnice, ktoré boli v súlade s pôvodným ŠVP, ale iba ako súčasť sady edukačných publikácií, ktorá bude predložená pre celý cyklus. Odporúčame autorom edukačných publikácií doplniť k edukačnej publikácii metodické poznámky, ktoré upravujú spôsob ako s pôvodnou edukačnou publikáciou pracovať aj podľa ŠVP ZV z 2023, prípadne vydať k učebnici doplnkové materiály tak, aby edukačné publikácie napĺňali vzdelávacie štandardy.

17. Je možné predkladať na posúdenie aj edukačné publikácie pre národnostné menšiny, napr. učebnice v rómskom, rusínskom alebo ukrajinskom jazyku?

Odpoveď: Áno, je možné predkladať edukačné publikácie aj pre školy s vyučovacím jazykom národnostných menšín, aj pôvodné edukačné publikácie vydané v jazyku národnostnej menšiny.

18. Je možné predložiť na posúdenie sadu edukačných publikácií pre cudzí jazyk pre vybraný ročník ZŠ?

Odpoveď: Nie je možné predložiť edukačnú publikáciu pre konkrétny ročník, na posúdenie je možné predložiť iba sadu edukačných publikácií pre stupeň vzdelania alebo vzdelávací cyklus.

19. Je možné predložiť na posúdenie učebnicu zameranú len na vybrané slová alebo sadu učebníc zameranú len na vybrané slová?

Odpoveď: Áno. Ak bude takáto učebnica súčasťou sady a spolu s ňou sa predloží koncepčný zámer sady učebníc pre celý cyklus, tak jej môže byť vydaná doložka.

20. Môže byť predložená na schvaľovací proces samostatná sada pracovných zošitov zameraná na precvičovanie vybraných slov pre vyučovací predmet Slovenský jazyk a literatúra pre prvý cyklus?

Odpoveď: Nie, sada pracovných zošitov na precvičovanie vybraných slov by mohla byť predložená ako súčasť sady edukačných publikácií pre prvý cyklus podľa ŠVP ZV z 2023.

21. Môže byť predložená na schvaľovací proces samostatná sada učebníc literárnej výchovy pre druhý stupeň základnej školy?

Odpoveď: Zo znenia otázky vyplýva, že ide o posúdenie podľa ŠVP (2015). Sada učebníc literárnej výchovy musí byť predložená ako súčasť sady edukačných publikácií pre vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra pre druhý stupeň základnej školy. Koncepčný zámer sady učebníc musí pokrývať všetky vzdelávacie štandardy celého vyučovacieho predmetu pre celý stupeň vzdelávania.

22. Môže byť predložená na schvaľovací proces samostatná sada čítaniek pre vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra pre prvý cyklus?

Odpoveď: Zo znenia otázky vyplýva, že ide o posúdenie podľa ŠVP ZV (2023). Sada čítaniek musí byť predložená ako súčasť sady edukačných publikácií pre vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra pre prvý cyklus základnej školy. Koncepčný zámer sady učebníc musí pokrývať všetky vzdelávacie štandardy celého vyučovacieho predmetu pre vzdelávací cyklus.

23. Je možné predložiť na posúdenie sadu edukačných publikácií z matematiky len pre 3. ročník ZŠ podľa ŠVP (2015), pričom súčasťou sady bude učebnica, pracovný zošit a zbierka úloh?

Odpoveď: Ak ide o posúdenie podľa ŠVP (2015), je možné predložiť edukačnú publikáciu iba ako súčasť sady edukačných publikácií pre celý stupeň vzdelávania. Sada edukačných publikácií z matematiky len pre 3. ročník ZŠ (učebnica, pracovný zošit a zbierka úloh) musí byť predložená ako súčasť sady edukačných publikácií pre vyučovací predmet matematika pre prvý stupeň základnej školy.

24. Môže byť predložená na schvaľovací proces samostatná sada edukačných publikácií len pre jeden tematický celok alebo komponent pre vzdelávaciu oblasť Človek a príroda pre základné vzdelávanie?

Odpoveď: Nie, nemôže byť predložená sada pre tematický celok alebo komponent. Ak ide o posúdenie podľa ŠVP ZV (2023), sada edukačných publikácií musí byť predložená pre vyučovací predmet alebo vzdelávaciu oblasť pre celý cyklus, ak ide o posúdenie podľa ŠVP (2015) musí byť predložená sada edukačných publikácií pre vyučovací predmet pre celý stupeň.

25. Môže byť na posúdenie predložená samostatná učebnica fyziky napísaná podľa ŠVP ZV (2023)?

Odpoveď: Áno, môže, ak bude explicitne plniť všetky vzdelávacie štandardy vzdelávacej oblasti Človek a príroda pre 3. cyklus, najmä obsahové štandardy s indexom F.

26. Môže byť predložená na schvaľovací proces samostatná učebnica fyziky pre 9. ročník s koncepčným zámerom sady pre celý cyklus?

Odpoveď: Áno. Ak ide o posúdenie podľa ŠVP ZV (2023), je možné učebnicu fyziky pre 9. ročník predložiť samostatne, ale iba ako súčasť sady edukačných publikácií pre vyučovací predmet fyzika alebo vzdelávaciu oblasť Človek a príroda a pre celý cyklus v súlade s koncepčným zámerom sady.

27. Môže byť predložená na schvaľovací proces aj nová učebnica geografie pre 8. ročník ZŠ spracovaná podľa štátneho vzdelávacieho programu z roku 2015?

Odpoveď: Ak ide o posúdenie podľa ŠVP (2015), je možné učebnicu geografie pre 8. ročník ZŠ predložiť ako súčasť sady edukačných publikácií pre vyučovací predmet geografia pre druhý stupeň základnej školy. Ak je učebnica pre 8. ročník edukačnou publikáciou, ktorá dopĺňa sadu, ktorej súčasťou sú už vydané edukačné publikácie (napr. pre nižšie ročníky) s už vydanou doložkou, v koncepčnom zámere sady edukačných publikácií predkladateľ uvedie vzdelávacie štandardy, ktoré edukačné publikácie s už vydanou doložkou napĺňajú, a uvedie aj číslo doložky, ktorá bola konkrétnym edukačným publikáciám vydaná.